

1.Sygn. akt V U 176/21

a.b.UZASADNIENIE

Ubezpieczony R. L. odwołał się od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w G. z dnia 31.05.2021r., nr (...). (...).1.616.2021. Orzeczeniem tym utrzymano w mocy orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S., który przyznał mu status osoby niepełnosprawnej w stopniu lekkim.

W uzasadnieniu podniósł, że matka pomaga mu w funkcjonowaniu w życiu codziennym. Wskazał, iż pozostaje pod stałą opieką lekarzy z (...) w S., a nadto jest objęty opieką medyczną lekarza rodzinnego z uwagi na inne schorzenia.

Zarzucił, że orzeczenie wydane zostało bez uprzedniego badania (wyłącznie na podstawie dokumentacji medycznej). Wniósł o zmianę orzeczenia i zakwalifikowanie do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Organ rentowy – Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w G.(...) w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Uzasadniając swoje stanowisko organ wskazał, iż posiadane przez R. L. schorzenia, tj. upośledzenie umysłowe lekkie, zaburzenia zachowania, otyłość, kwalifikują jedynie do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Organ rentowy nie negował, iż naruszenie sprawności organizmu R. L. powoduje pewne ograniczenia w funkcjonowaniu społecznym. Wskazał, że brak jest jednak przesłanek zarówno medycznych, jak i społecznych dla uznania konieczności pomocy innych osób w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, w tym samoobsługi, poruszania się i komunikowania oraz niezdolności do pracy lub zdolności do pracy jedynie w warunkach chronionych. Ustalono, że R. L. jest osobą o naruszonej sprawności organizmu powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. L. ma 38 lat. Z zawodu jest kucharzem małej gastronomii.

Bezsporne.

Na mocy orzeczenia (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. z dnia 04.03.2021r. **przyznano R. L. status osoby niepełnosprawnej w stopniu lekkim (symbol 02-P 11-I) – do dnia 31.03.2023r.** Pośród wskazań zalecono otwarty rynek pracy.

Dowód: akta organu rentowego - orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane w dniu 04.03.2021r. przez (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S..

Orzeczeniem z dnia 31.05.2021r. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) z siedzibą w G. utrzymał w mocy zaskarżone ww. orzeczenie wydane przez (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. w dniu 04.03.2021r. kwalifikujące R. L. do lekkiego stopnia niepełnosprawności. W uzasadnieniu wskazano na brak konieczności czasowej, jak i częściowej pomocy w pełnieniu ról społecznych oraz obniżenie zdolności do wykonywania pracy.

Dowód: akta organu rentowego – orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 31.05.2021r., (...). (...).1.616.2021.

U R. L. rozpoznano upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim z zaburzeniami zachowania i emocji.

Rozpoznane zaburzenia psychiczne uzasadniają zaliczenie R. L. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Posiada orzeczenie o niepełnosprawności od dzieciństwa, a w 2002r. został zakwalifikowany do umiarkowanego

stopnia niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej oraz innych schorzeń i dopiero w roku 2021 został uznany za osobę niepełnosprawną w stopniu lekkim.

Rozpoznane u R. L. zaburzenia psychiczne nie są podatne na leczenie oraz nie rokują poprawy, a realne jest stopniowe pogorszenie funkcjonowania i dlatego też nie jest możliwe, aby stan jego zdrowia uległ poprawie w okresie dwóch lat na tyle, aby został zaliczony do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

R. L. jest zdolny do pracy w warunkach chronionych oraz wymaga częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 2002r. i należy go przyjąć do dnia 31.03.2023r.

Dowód: pisemna opinia z dnia 30.08.2021r. sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu psychiatrii – k. 36-38 akt sprawy; pisemna opinia sądowo-psychiatryczna uzupełniająca z dnia 05.10.2021r. sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu psychiatrii – k. 54-55 akt sprawy.

Zmiana orzeczonego w roku 2019 umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na lekki w roku 2021r. świadczy o tym, że w okresie dwóch lat stan zdrowia R. L. uległ poprawie, a z medycznego punktu widzenia, nie jest to możliwe.

Dowód: pisemna opinia sądowo-psychiatryczna uzupełniająca z dnia 05.10.2021r. sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu psychiatrii – k. 54-55 akt sprawy.

U R. L. rozpoznano:

1. otyłość olbrzymią;
2. cukrzycę typu 2 na lekach doustnych;
3. nadciśnienie tętnicze wyrównane.

Kwalifikacja: lekki stopień niepełnosprawności do 31.03.2023r. Ustalony stopień niepełnosprawności istnieje od 01.02.2021r.

Z uwagi na otyłość olbrzymią lekki stopień niepełnosprawności – z powodu znacznie ograniczonej wydolności fizycznej.

Cukrzyca leczona lekiem doustnym, bez hipoglikemii. Nadciśnienie tętnicze leczone jednym lekiem, najprawdopodobniej dobrze kontrolowane.

Dowód: pisemna opinia z dnia 01.02.2022r. sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu chorób wewnętrznych – k. 66-66v.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego R. L. jest słuszne i zasadne, a zatem zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie ubezpieczony domagał się zmiany orzeczenia o niepełnosprawności poprzez uznanie, że jest niepełnosprawny przynajmniej w stopniu umiarkowanym.

Organ rentowy podniósł natomiast, że posiadane przez R. L. schorzenia, tj. upośledzenie umysłowe lekkie, zaburzenia zachowania, otyłość, kwalifikują jedynie do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Nadto, organ rentowy w niniejszej sprawie nie negował, iż naruszenie sprawności organizmu ubezpieczonego powoduje pewne ograniczenia w funkcjonowaniu społecznym. Wskazał przy tym, że brak jest jednak przesłanek zarówno medycznych, jak i społecznych dla uznania konieczności pomocy innych osób w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, w tym samoobsługi,

poruszania się i komunikowania oraz niezdolności do pracy lub zdolności do pracy jedynie w warunkach chronionych. Z ww. argumentacją nie zgadzał się jednak ubezpieczony.

Zatem w niniejszej sprawie Sąd ocenił zasadność orzeczenia o niepełnosprawności wydanego przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Województwie (...) w G., którym to orzeczeniem utrzymano w mocy orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w S. z dnia 04.03.2021r.

Na gruncie przedmiotowej sprawy zastosowanie znajduje ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 1997, Nr 123, poz. 776).

W myśl art. 3 ust 1 pkt 1, 2, 3 cytowanej ustawy, ustala się trzy stopnie niepełnosprawności, które stosuje się do realizacji celów określonych ustawą: znaczny, umiarkowany, lekki.

Stosownie natomiast do treści art. 4 ust. 1, 2 i 3 powołanej ustawy do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;

Z kolei z § 30 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydanego na podstawie art. 6c ust. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2003, Nr 139, poz. 1328) w zakresie standardów kwalifikowania oraz postępowania dotyczącego orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz oznaczenia symboli przyczyn niepełnosprawności wynika, że **standardy w zakresie kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności** zawierają kryteria określające skutki naruszenia sprawności organizmu powodujące:

1. czasową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza konieczność udzielenia pomocy, o której mowa w § 29 ust. 1 pkt 3, w okresach wynikających ze stanu zdrowia;
2. częściową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o których mowa w § 29 ust. 1 pkt 3.

Zgodnie z § 31 rozporządzenia **standardy w zakresie kwalifikowania do lekkiego stopnia niepełnosprawności** określają kryteria naruszonej sprawności organizmu powodujące m.in.: istotne obniżenie zdolności do wykonywania pracy, co oznacza naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej znacznie obniżające wydajność pracy na danym stanowisku w porównaniu do wydajności, jaką wykazują osoby o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną.

Powyższa systematyka oznacza, że sam fakt występowania konkretnego schorzenia nie jest wystarczający do zaliczenia do konkretnego stopnia niepełnosprawności, ani do przyjęcia a priori niezdolności do pracy. Konieczna jest każdorazowa ocena nasilenia objawów i dolegliwości.

Z powyższych regulacji wynika również, że ustalenie umiarkowanego stopnia niepełnosprawności wymusza ustalenie, iż niepełnosprawny jest niezdolny do pracy całkowicie lub jest zdolny do pracy, ale tylko w warunkach chronionych.

Sąd miał na uwadze, iż dla ustalenia rzeczywistego stopnia niepełnosprawności ubezpieczonego (oraz dokładnego okresu jej trwania i przyczyny niepełnosprawności), niezbędne są wiadomości specjalistyczne z zakresu medycyny, stosownie do schorzeń, na które cierpi osoba zainteresowana.

W celu wyjaśnienia powyższych wątpliwości, Sąd na podstawie przepisu art. 278 k.p.c. przeprowadził w sprawie dowód z opinii biegłego lekarza psychiatry oraz lekarza z zakresu chorób wewnętrznych.

Z treści pisemnej opinii biegłego psychiatry wynika, że u R. L. rozpoznano upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim z zaburzeniami zachowania i emocji.

Odpowiadając na pytania Sądu biegły wskazał, że **rozpoznane zaburzenia psychiczne uzasadniają zaliczenie ubezpieczonego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności**. Biegły zaznaczył nadto, że ubezpieczony posiada orzeczenie o niepełnosprawności od dzieciństwa, a w 2002r. został zakwalifikowany do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej oraz innych schorzeń i dopiero w roku 2021 został uznany za osobę niepełnosprawną w stopniu lekkim.

W ocenie biegłego psychiatry, **rozpoznane u R. L. zaburzenia psychiczne nie są podatne na leczenie oraz nie rokują poprawy**, a realne jest stopniowe pogorszenie funkcjonowania i dlatego też nie jest możliwe, aby stan jego zdrowia uległ poprawie w okresie dwóch lat na tyle, aby został zaliczony do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Biegły zaopiniował również, że **ubezpieczony jest zdolny do pracy w warunkach chronionych oraz wymaga częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych**.

Z opinii tej wynika również, że ustalony stopień niepełnosprawności (umiarkowany) datuje się od 2002r. i należy go przyjąć do dnia 31.03.2023r. (vide: pisemna opinia z dnia 30.08.2021r. sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu psychiatrii – k. 36-38 akt sprawy).

Do ww. opinii zarzuty wniósł organ rentowy. Zmierając zatem do wnikliwego rozpoznania wszelkich istotnych dla sprawy okoliczności, Sąd przeprowadził nadto dowód z opinii uzupełniającej biegłego sądowego psychiatry. Organ rentowy podniósł m.in. argumentację, iż upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, zaburzenia zachowania i emocji, nie stanowią podstawy do zaliczenia do osób niepełnosprawnych. W dalszej części pisma z dnia 20.09.2021r. organ rentowy zawarł wywód przedstawiający subiektywne stanowisko i dokonaną ocenę organu w zakresie słuszności zakwalifikowania osoby ubezpieczonego wyłącznie do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Wskazał w szczególności, że ubezpieczony jest zdolny do wykonywania prostej pracy fizycznej, pod kontrolą nawet na otwartym rynku pracy, a nadto wymaga motywowania do różnych czynności, nauczania jak je wykonywać.

I tak, zauważyć należy, iż biegły w całości podtrzymał opinię pierwotną. Odnosząc się do treści zarzutów biegły opiniując wskazał, że zmiana orzeczonego w roku 2019 umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na lekki w roku 2021r. świadczy o tym, że w okresie dwóch lat stan zdrowia R. L. uległ poprawie, a z medycznego punktu widzenia, nie jest to możliwe (vide: pisemna opinia sądowo-psychiatryczna uzupełniająca z dnia 05.10.2021r. sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu psychiatrii – k. 54-55 akt sprawy). Co więcej, biegły spostrzegł, że do 2019r. wobec ubezpieczonego orzekany był przez organ umiarkowany stopień niepełnosprawności, w tym samym stanie prawnym i faktycznym. Do ww. opinii uzupełniającej strony zarzutów nie wniosły (pomimo określenia przez Sąd terminu czternastodniowego na złożenie ewentualnych uwag i zastrzeżeń – pod rygorem przyjęcia w razie braku odpowiedzi w określonym terminie, że nie zgłaszają zastrzeżeń do opinii, zgadzają się z opinią, nie wnoszą dalszych wniosków dowodowych i pominięcia zarzutów i dowodów zgłoszonych po upływie określonego terminu – vide: k. 57).

Z uwagi na argumentację oraz wnioski stron, Sąd przeprowadził również dowód z opinii sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu chorób wewnętrznych. I tak, z treści tej opinii wynika, że u R. L. rozpoznano: otyłość olbrzymią; cukrzycę typu 2 na lekach doustnych; nadciśnienie tętnicze wyrównane. Dokonując kwalifikacji biegły, odpowiadając na pytania Sądu, wskazał na: lekki stopień niepełnosprawności do 31.03.2023r. podając, że ustalony stopień niepełnosprawności istnieje od 01.02.2021r.

Z opinii tej wynika, że z uwagi na otyłość olbrzymią wskazuje się na lekki stopień niepełnosprawności – z powodu znacznie ograniczonej wydolności fizycznej. W treści uzasadnienia opinii wskazano na: cukrzycę leczoną lekiem doustnym, bez hipoglikemii; nadciśnienie tętnicze leczone jednym lekiem, najprawdopodobniej dobrze kontrolowane (vide: pisemna opinia z dnia 01.02.2022r. sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu chorób wewnętrznych – k. 66-66v.).

Co prawda, ubezpieczony do ww. opinii wniósł uwagi, jednakże sformułowane zarzuty stanowią (jak wynika z ich treści) swoistą polemikę z wnioskami opinii skonstruowanymi przez biegłego. Wyraził również subiektywne

niezadowolenie z wniosków wskazanych przez biegłego w tej opinii, wnosząc jednocześnie o nieuwzględnienie tego dowodu.

Sąd w pełni podzielił powyższe opinie, które poparte zostały nie tylko posiadanymi przez biegłych wiadomościami specjalnymi, ale również znalazły pełne odzwierciedlenie w dokumentacji lekarskiej zgromadzonej w aktach (...) i załączonej przez ubezpieczonego, poparte zostały analizą materiału dowodowego tak odnośnie okoliczności faktycznych, jak i przedstawionej dokumentacji medycznej. Opinia biegłego z zakresu chorób wewnętrznych poprzedzona została również badaniem. Sąd ocenił ww. opinie jako prawidłowe z punktu widzenia wymagań logiki i rozumowań przeprowadzonych w ich uzasadnieniach, a w konsekwencji uznał je za przekonujące. Nadto, w ocenie Sądu biegli w sposób wyczerpujący udzielili odpowiedzi na postawione pytania, w sposób jasny i jednoznaczny wskazali, na jakiej podstawie skonstruowali konkretne wnioski. Podkreślić trzeba, że ww. opinie nie zostały skutecznie zakwestionowane przez żadną ze stron postępowania.

Nadto, oceny wiarygodności ww. opinii sporządzonej przez biegłego z zakresu chorób wewnętrznych nie podważa ubezpieczony, którego zarzuty w istocie sprowadzają się jedynie do powołania się na przekonanie o konieczności uznania wobec niego umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

W zakresie natomiast zarzutów zgłoszonych przez organ rentowy wspomnieć wypada, że nie wnoszą one żadnych nowych okoliczności, które nie byłyby uprzednio znane biegłemu psychiatrze lub nie zostałyby przez niego uwzględnione w opinii pierwotnej.

W tym stanie rzeczy przedmiotowe opinie przyjąć należało za podstawę poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych.

W konsekwencji uznać należało, że R. L. z uwagi na stan zdrowia winien zostać zakwalifikowany do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Biorąc pod wzgląd powyższe ustalenia oraz rozważania, w szczególności mając na względzie całokształt przytoczonych przez strony twierdzeń i zgłoszonych w sprawie wniosków, Sąd uznał, że w niniejszej sprawie zachodziły przewidziane w przepisie art. 148¹ k.p.c. podstawy do wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym, a przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

Mając na uwadze powyższe ustalenia oraz rozważania Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego R. L. jest zasadne i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że zaliczył ubezpieczonego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, z powodu przyczyny niepełnosprawności o symbolu O2-P, orzekając, że ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od stycznia 2002r. i ze wskazaniem do odpowiedniego zatrudnienia – praca w warunkach chronionych. Sąd nie zmienił orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu ds. Niepełnosprawności w Województwie (...) co do daty do której wydano orzeczenie – zatem termin wydania orzeczenia do 31.03.2023 r. pozostał bez zmian. Również w tym zakresie sąd oparł się na opinii biegłego psychiatry – co omówiono powyżej.

Reasumując ubezpieczony R. L. został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności od stycznia 2002 r. do 31.03.2023 r.